

Rechtskundig Weekblad

REDACTIE: Italiëlei, 99, Antwerpen

Abonnement: 100 fr. per jaar

Vereeniging zonder winstgevend doel

BEHEER: Lange Leemstraat, 99, Antwerpen

Postchecknummer: 3185.22

INHOUD:

A. VAN SPILBEECK. — Nog over vluggere en minder kostende rechtsbedeeling.

RECHTSPRAAK

Hof van Beroep Gent. — 3e Kamer. — 16 November 1933. — *Strafvordering. — Heropening der debatten. — Macht der Rechtbank.*
Handelsrechtbank Brugge. — 22 September 1932. — *Verkoop. — Prijs betaalbaar naargelang voortverkoop. — Geen bewaargeving. — Kenmerken.*
Handelsrechtbank Antwerpen. — 4e Kamer. — 25 Januari 1934. — *Verbintenissen. — Termijn. — Verval. — Art. 1188 B. W. — Voorwaarden. — Beoordeling der omstandigheden die bewijzen dat de schuldenaar aan zijn verplichtingen niet kan voldoen.*
Burgerlijke Rechtbank te Mechelen. — 23 Januari 1934. — *Natuurlijk kind. — Art. 340b*

B. W. — *Erkenning noodzakelijk.*
Handelsrechtbank te Antwerpen. — 4e Kamer. — 29 Januari 1934. — *Dagvaarding. — Woonplaats van verweerder. — Schijnbare woonplaats. — Oneerlijke mededinging. — In vertrouwelijk adviezen. — Aansprakelijkheid.*
Vrederechter Hersele. — 5 Juli 1933. — *Samenwoning. — Wederszijdsch dienstbetoon. — Afwezigheid van beding nopens afrekening. — Onbepaalde overeenkomst.*

NEDERLANDSCHE RECHTSPRAAK

Rechtbank te Utrecht. — 29 Juni 1932. — Art. 1441, 3° B. W. — *Aanbod van gereede betaling tijdens geding.*

WETGEVING.
BIBLIOGRAPHIE.
UIT DE PERS.
BALIELEVEN.

Nog over vluggere en minder kostende Rechtsbedeeling

De belangwekkende bijdrage van Mter H. De Jongh aan dit onderwerp gewijd in het R. W. van 4 Maart l.l., is uiterst vleidend voor de Vrederechters.

« Que de fleurs, que de fleurs, mes amis ! » Wellicht te veel, want ze worden ons tot vermachters toe geschonken. 1/4 van de genegenheid van Mter De Jongh ware ons meer dan voldoende: in andere woorden de uitbreiding onzer gewone bevoegdheid tot f. 5000 zou desnoods kunnen gaan; maar er kan geen kwestie zijn deze te brengen tot f. 20.000.

Waarom niet in eens dan de afschaffing der Rechtbanken van Eersten Aanleg voorgestaan? Want het voorstel van den schrijver komt er feitelijk op neer de grootste massa der geschillen aan de Vrederechters te onderwerpen.

Waar zouden in Godes naam de Vrederechters, ten minste die der groote centra, den noodigen tijd halen om de betwistingen ter waarde van fr. 20.000 gevolgd van de vele afhangende van hunne buitengewone bevoegdheid, te aanhooren, in te studeeren, te beslechten.

Men vergeet niet dat door het feit dat de Vrederechters gemakkelijker genaakbaar zijn ten gevolge van min verheven rechtskosten, eenvoud der proceduur, gemoedelijkheid der debatten, gemis aan solemniteit, het getal betwistingen die hun voorgelegd zou worden in oneindige maat zou stijgen. En wat doet men met de dienstwillige proceduur die allerlei werkzaamheden en karweiën oplegt, waarvan het publiek en meestal de advocaten de omvatheid en belangrijkheid niets eens bevroeden!

Het euvel, bestaande in het lang achterwege blijven der gerechtelijke beslissingen, dat de steller van het artikel grootelijks wil te keer gaan, zou zich enkel verplaatsen naar het Vrederecht. De ouderen herinneren zich wellicht nog den tijd toen de Vrederechters een achterstel kenden van verscheidene honderden zaken, niettegenstaande de beperktheid hunner bevoegdheid.

Aan die leemte is verandering gebracht, grootendeels dank aan de werkwijze der Vrederechters. Deze werkwijze berust op het snel afhandelen der debatten door korte pleidooien, het weglaten van allerhande gelees van stukken en bescheiden, het eenvoudig in beraad houden van zaken die even gemakkelijk schriftelijk kunnen behandeld worden, het verzet tegen niet gerechtvaardigde vragen van uitstel, het stipt uitspreken der vonnissen op vasten datum, enz..

Zou die manier van handelen in velerlei gevallen door de andere rechtbanken niet kunnen gevolgd worden en aldus de opeenhooping der zaken, die naar eene beslissing wachten, niet doelmatig bestreden zijn? Als men daarbij voegt de vereenvoudiging eener proceduur die zich meestal geenszins meer wettigt, dan komt men noodzakelijkerwijze tot verwezenlijking van het nagestreefde doel, zonder de Vrederechters overmatig te belasten.

Doch is er nog geene betere oplossing te vinden?

In gevolge de thans heerschende strekking om de bevoegdheid der Vrederechters meer en meer uit te breiden is de scheidslijn tusschen dezen en de rechtbanken van Eersten Aanleg ook minder net afgebakend. Velen vragen zich af waarom dit onderscheid tusschen de beide rechts machten, wier bedienaars dezelfde rechtsopleiding genoten, nog dient behouden.

Waarom dan niet ineens dit verschil uitgeschakeld en slechts een eenige reeks zelfstandige rechters met gelijke en onbegrensde bevoegdheid, die men noeme zooals men wil, doch die geschoeid zouden zijn op de Vrederechters, boven hen Kamers van beroep, samengesteld uit drie rechters voor geringere zaken en het Hof van beroep voor de gewichtiger?

Die hervorming zou met zich slepen, het tot stand brengen van een rechtsmacht, uitsluitend gericht naar de dienstwillige proceduur: familieraden, veilingen, deelingen, zegelleggingen, enz..

A. VAN SPILBEECK,
Vrederechter.

DE VERVLAAMSCHING VAN HET GERECHT

In zijn volgend nummer zal het Rechtskundig weekblad den volledigen tekst publiceeren van het verslag der kamercommissie, opgesteld door Mr. H. Marck, alsmede den tekst van het wetsontwerp door de Commissie voorgesteld.

RECHTSPRAAK

HOF VAN BEROEP TE GENT

3e KAMER. — 16 NOVEMBER 1933.

Voorzitter: M. Minnens.
Raadsheeren: MM. Poll en Langerock.
Adv.-Gen.: M. De Bie.
Pleiters: Mters Blanchaert en Dehoo.

I. STRAFVORDERING. — HEROPENING DER DEBATTEN. — MACHT DER RECHTBANK.
II. BURGERLIJKE PARTIJ. — AANSTELLING. — ONTVANKELIJK TOT VONNIS.
III. STRAFVORDERING. — BEWIJS VAN EEN VERBINTENIS. — SCHRIFTELIJK BEWIJS. — GETEEKENDE VERKLARING VOOR DEN ONDERZOEKSRECHTER ALS BEGIN VAN BEWIJS BIJ GESCHRIFTE.

I. — Een rechtbank mag immer de heropening der debatten bevelen wanneer zij oordeelt dat zulks als geschikt of noodig voorkomt in het belang der zaak.

II. — Een burgerlijke partij mag zich aanstellen na een heropening der debatten. De woorden «tot het sluiten der debatten», voorkomend in artikel 62 van het wetboek van strafvordering, betreffen dit niet. De aanstelling is ontvankelijk van het oogenblik dat ze geschiedt door een akte voorafgaandelijk aan het vonnis.

III. — Noch de burgerlijke partij, noch het openbaar ministerie mag voor een strafrechtbank het bestaan van een verbintenis, waarvan het voorwerp een waarde heeft van meer dan 150 frs., bewijzen door getuigen, tenzij er een begin van bewijs bij geschrifte bestaat. De verklaring door een betichte gedaane vóór een onderzoeksrechter en door hem ondertekend, is een geldig begin van bewijs bij geschrifte.

O. M. en N. V. Compagnie belge des Tabacs t/ D.

Overwegende dat de beroepen regelmatig gedaan geweest zijn binst den termijn der wet;

I. OP STRAFRECHTERLIJK GEBIED:

Overwegende dat aangeklaagde protest aantekent tegen de vermelding op den staat van inlichtingen van straffen welke het voorwerp zijn geweest van een amnestiemaatregel, en verzoekt dat vermeld stuk van het strafbundel zou verwijderd worden;

Overwegende dat deze vraag als gegrond voorkomt;

Ten gronde:

Overwegende dat uit het laatste onderzoek voor het Hof gedaan, gebleken is dat de feiten ten laste gelegd van aangeklaagde, bewezen zijn gebleven gelijk zij beoordeeld zijn geweest door den eersten rechter;

Overwegende nochtans dat de door den eersten rechter toegepaste straf als overdreven voorkomt, gezien de omstandigheden in dewelke de feiten zich voordeden;

Dat deze straf dient verminderd te worden zooals hierna zal bepaald worden.

II. OP BURGERLIJKE GEBIED:

A. Ontvankelijkheid der burgerlijke partij in de vordering:

Overwegende dat aangeklaagde beweert dat de burgerlijke partij niet ontvankelijk is in haren eisch en buiten zaak dient gesteld te worden, daar zij in eersten aanleg zich maar aangesteld heeft wanneer de debatten reeds gesloten geweest waren en naderhand heropend zijn geworden, «op vraag van den raadsman van de Burgerlijke partij welke vreemd was aan het geding»;

Overwegende dat de heropening der debatten immer door eene Rechtbank mag bevelen worden wanneer deze oordeelt dat zulks als geschikt of noodig voorkomt, in het belang van de zaak;

Overwegende dat het belang van het gerecht alsook van de partijen die in het geding betrokken zijn, eischt dat de burgerlijke actie

en de strafvordering voor een en zelden rechter worden gebracht;

Overwegende dat het bovendien op te merken is dat aangeklaagde — alhoewel hij tijdens de heropening der debatten, gevraagd en bekomen heeft dat hem akte zou gegeven worden «van het voorbehoud zijner rechten nopens het sluiten en heropening der debatten», — naderhand in den loop der verdere debatten, zich heeft kunnen verdedigen wegens zijne burgerlijke belangen; dat bijgevolg zijn recht tot verdediging niet geschonden is geweest;

Overwegende dat de burgerlijke partij gerechtigd was haar aanvraag tot schadevergoeding in te dienen na de heropening der debatten;

Overwegende inderdaad dat luidens artikel 67 van het Wetboek van Rechtspleging in strafzaken «de klagers zich in alle staat van zake, tot het sluiten der debatten toe, burgerlijke partij mogen stellen»;

Overwegende dat de woorden «tot het sluiten der debatten» moeten opgevat worden in den zin door het Verbrekingshof aangewezene in zijn arrest van 14 Juli 1902, 't is te zeggen «pour qu'il (le plaignant) soit recevable à intervenir, il suffit qu'il se constitue par un acte antérieur au jugement», hetgeen ook de zienswijze was van den heer Eersten Advokaat-Generaal Van Schoor, die, in vermelde zaak zijn advies geuit heeft met namelijk te verklaren: «Antérieur au jugement. Telle est la portée, tel est le sens que l'exposé des motifs assigne à ces mots: «jusqu'à la clôture des débats». Aucune autre limite n'est tracée par la loi; si les débats ne sont pas clos et ils ne le sont pas dès qu'on les rouvre, s'il n'y a pas de jugement, la partie civile est en droit de se constituer». (Belgique Judiciaire 1903, col. 105);

Overwegende dat uit vermelde beweegredenen vloeit dat de burgerlijke partij bij rechte is toegelaten geweest om tusschen te komen in de debatten, en dat haar aanstelling ontvankelijk was;

B. Ten gronde:

1° Voor wat betreft den eisch tot vergoeding eener som van 8.100 frank;

Overwegende dat aangeklaagde, ten titel van tegenwerping op den eisch der burgerlijke partij beweert «dat zijn schuld van »8.100 frank uit hoofde van gelden welke hij »ontvangen heeft in betaling van fakturen, »vereffend is met de meerdere schuld van de »firma Cobeta aan betichte»;

Overwegende dat aangeklaagde beweert schuldeischer te zijn van de Burgerlijke partij voor een bedrag van 8.500 frank uit hoofde van commissieloon, wedde en vergoeding wegens onregelmatig opzeg — hetgeen betwist wordt door de burgerlijke partij;

Overwegende dat, in huidig geval er geen spraak kan zijn van compensatie of vergelijking van schuld, daar de twee schulden wederzijds voor eene dadelijke vereffening en opeisching niet vatbaar zijn;

2° Voor wat betreft den eisch tot vergoeding eener som van 25.000 frank;

Overwegende dat aangeklaagde «ten stel» ligste de verbintenis loochent waarvan de »verzuiming het voorwerp dezer betichting »uitmaakt en beweert, dat deze overeenkomst »betwist zijnde, moet bewezen worden volgens de regelen van het burgerlijk recht» (wet van 17 April 1878, artikel 16);

Overwegende dat, indien het niet toegelaten is, noch aan het Openbaar Ministerie, noch aan de benadeeligde, door getuigen te doen vaststellen het bestaan eener verbintenis die ontkend is en waarvan het voorwerp 150 frank te boven gaat, zulks niet meer waar is wanneer er in zake een beginsel van schriftelijk bewijs bestaat;

Overwegende dat eene verklaring gedaan en ondertekend door een aangeklaagde, voor den onderzoeksrechter, een beginsel van schriftelijk bewijs uitmaakt ;

Overwegende dat aangeklaagde voor den Heer Onderzoeksrechter verklaringen gedaan en geteekend heeft waaruit vloeit dat hij eens was met de Burgerlijke partij om te erkennen dat eene zekere hoeveelheid koopwaren (sigaretten) aan hem, aangeklaagde, toevertrouwd geweest waren om ze te verkoopen ten bate van de burgerlijke partij (zie stuk 30 en stuk 35 van het dossier) ; dat daarenboven aangeklaagde aan de burgerlijke partij brieven geschreven heeft in dewelke hij bekend dat werkelijk door de burgerlijke partij sigaretten hem toevertrouwd geweest waren om ze aan anderen te verkoopen. (zie stuk 16 en stuk 32 van het dossier) ;

Overwegende dat de burgerlijke partij tijdens het onderzoek eenen inventaris opgemaakt heeft, melding makende van de hoeveelheid en waarde der koopwaren door haar aan aangeklaagde toevertrouwd ; dat de juistheid van gezegden inventaris niet ernstig betwist is geweest door D., daar deze, daarover ondervraagd door den Heer Onderzoeksrechter, verklaard heeft : « Ik denk wel dat den » inventaris, gemaakt door Collin op 23 Juni » laatstleden (1931) juist is. Als men vastge » steld heeft dat er ongeveer 300.000 sigaret » ten ontbreken voor een bedrag van 25.000 » frank, dan is het waarschijnlijk dat ik be » stelen ben geweest van die koopwaren. Ik » loochten die sigaretten ten mijnen voordeele » verkocht te hebben ».

Overwegende dat uit de bewijsstukken van het dossier bewezen is dat de aanvraag der Burgerlijke partij tot het bekomen eener schadevergoeding van 8.100 plus 25.000 fr. gegrond en rechtvaardig is ;

Om die redenen,

Het Hof,

Al de andere beslitselen verwerpente als ongegrond ;

Aanvaardt de beroepen en erop beslissende tegensprekelijk ;

I. OP STRAFRECHTERLIJK GEBIED :

Zegt dat het met onrecht is dat de staat van inlichtingen vermelding maakt van veroordeelingen welke het voorwerp zijn geweest van een amnestiemaatregel ;

Zegt dat het stuk welk daarvan vermelding maakt van het strafbundel zal verwijderd worden ;

Ten gronde :

Bekrachtigt het vonnis waarvan beroep met deze wijziging nochtans dat de door den eersten rechter uitgesproken straf als overdreven voorkomt, en opnieuw beslissende voor wat de straf betreft, verwijst aangeklaagde D. tot eene gevangenisstraf van drie maanden en eene geldboete van 100 frank ;

Verhoogt deze boete met 60 deciem, zijnde alzo op 700 fr. gebracht.

Beveelt dat bij gebrek aan betaling binnen den termijn door de wet bepaald deze boete zal mogen vervangen worden door eene gevangenzitting van eene maand.

Zonder kosten van beroep jegens den Staat.

II. OP BURGERLIJK GEBIED :

Zegt dat het bij rechte is dat de burgerlijke partij toegelaten is geweest in de debatten tusschen te komen ;

Verklaart haar aanstelling ontvankelijk.

Ten gronde :

Bekrachtigt in al zijne schikkingen het vonnis à quo ;

Verwijst aangeklaagde tot de kosten van beroep jegens de burgerlijke partij.

HANDELSRECHTBANK TE BRUGGE

22 SEPTEMBER 1932.

Voorzitter : M. L. D'Hoedt.
Rechters : MM. De Ceuninck en Legein.
Referendaris : M.
Pleiters : Mters Blondeel en Claeys.

I. VERKOOP. — PRIJS BETAALBAAR NAAR GELANG VOORTVERKOOP. — GEEN BEWAARDE. — KENMERKEN.

II. FAILLIET. — TERUGNEMEN VAN VERKOCHTE WAAR TIJDENS PERIODE VAN STAKING VAN BETALING. — EIGENDOMSOVERDRACHT. — NIETIGHEID.

I. Er bestaat koop en geen bewaargeving bij levering van wijn in vaten, mits bepaalde prijs, vat verloren, bestemd om op flesschen te worden getrokken, met verplichting van terugneming voor den koper in geval van slechte hoedanigheid ; prijs betaalbaar naarmate voortverkoop. De leverancier die een aanvaarden wissel voor het bedrag van den koopprijs in omloop brengt, bevestigt dat er koop bestaat.

II. Door het terugnemen der koopwaar, zonder verzet van den koper en zonder betaling der tegenwaarde, geschiedt er een eigendomsoverdracht, die van rechtswege nietig is indien zij gebeurt gedurende den tijd der staking van betaling.

Cur. Failliet Neyrinck t/ V. d. W.

Aangezien eischer de betaling van 32035,50 fr. opvoert, waarde van 1863 flesschen wijn en van 18 kisten champagne die verweerder aan den gefailleerde verkocht had en die hij op 4 November 1931 weggehaald heeft in afkorting van den onbetaalden koopprijs ;

Aangezien verweerder antwoordt dat hij de wijnen geleverd had in bewaargeving, dat indien er koop bestaat, deze koop slechts onder de opschorsende voorwaarde van voortverkoop gesloten werd en dat deze voorwaarde niet vervuld werd ;

Aangezien op 17 Mei 1930 verweerder 4 vaten witte wijn en 5 vaten roode wijn geleverd heeft aan den gefailleerde aan den prijs van 1800 frank vrachtvrij, douanerechten betaald, vat verloren ;

Dat er aldus overeenkomst was over de zaak en den prijs, alsmede eigendomsovergang van de vaten, hetgeen reeds doet veronderstellen dat de gefailleerde ook eigenaar van den wijn dezer vaten geworden was ;

Dat dit vermoeden hierdoor bevestigd wordt dat er niet gesproken wordt van een verplichting van teruggave voor den gefailleerde, maar van verplichting van terugneming door den verweerder, indien de wijnen niet zuiver zijn, noch gelijkvormig aan het staal ;

Dat deze wijnen in vaten geleverd, een bewerking moesten ondergaan om voortverkocht te worden, namelijk op flesschen afgetrokken worden en nadien niet konden teruggegeven worden in vaten ;

Aangezien er dus voor den koper geen verplichting tot teruggave bestond, dus geen bewaargeving, doch wel een koop ;

Aangezien de koopprijs betaald werd door den gefailleerde bij middel van een aanvaarden wissel op drie maanden, die nochtans slechts moest betaald worden voor zooveel er wijn verkocht was, het overige moest door verweerder bijgelegd worden om den wissel te betalen, en een nieuwe wissel zou opgemaakt worden voor deze bijdrage, die op dezelfde voorwaarden moest verzilverd worden ;

Aangezien hieruit volgt dat er een koop bestond, waarvan de prijs slechts verschuldigd was naarmate de koopwaar voortverkocht werd ;

Dat koper natuurlijk verplicht was den voortverkoop te benaastigen om straf van ontbinding van 't verdrag op grond van het art. 1184 B. W. ;

Doch dat partijen nergens gesproken hebben van een opschorsende voorwaarde van voortverkoop ;

Aangezien verweerder op 25 Oktober 1930 den eisch stelde dat gefailleerde « den wissel van 8000 fr. of minstens een groot deel zou betalen, ten einde, zoo doende ieder drie maand op een jaar effen te zijn, want de lange termijn zou de zaak al te slecht maken » ;

Dat hieruit volgt dat verweerder goed wist dat een koop met langen en zelfs onbepaalde termijn van betalen was, en trachtte een bepaling van dezen termijn te doen aanvaarden ;

Dat in het geval van bewaargeving, gefailleerde nooit een som van 8000 fr. verschuldigd is geweest, en deze vraag onverstaaenbaar zou geweest zijn ;

Aangezien verweerder deze wissels in omloop gebracht heeft, alsof zij verschuldigd waren, zoodat een derde drager den gefailleerde en den curator voor de handelsrechtbank van Gent betrokken heeft ter betaling van een wissel van 5000 frank ;

Dat verweerder dan zijn eigen gedragingen tegensprekt, wanneer hij beweert dat er geen koop bestaat ;

Aangezien hij alleenlijk de toepassing van het artikel 445 al. 3 der faillietwet betwist, omdat er geen betaling zou gebeurd zijn, enkel de teruggave van een bewaargeving ; aangezien een andere koopwaar dan de verkochte teruggegeven werd ;

Dat in elk geval verweerder den staat van overschuldigheid heeft gekend en het art. 446 gebeurlijk zou moeten toegepast worden ;

Wat de champagne betreft :

Aangezien het alleenlijk bewezen is dat verweerder de champagne wijnen met de andere flesschen wijn weggehaald heeft en dat hij ze geleverd had ;

Dat het niet blijkt dat er facturen of wissels of eenig schrift dienaangaande bestaan hebben, noch zelfs dat gefailleerde zou verzet aangeteekend hebben tegen deze wegneming, dat verweerder met reden opmerkt dat het hem onmogelijk zou geweest zijn deze waren uit de kelders van een hotel te halen, zonder de toestemming van den eigenaar ;

Doch aangezien verweerder hierdoor in het bezit van deze waren gekomen is en een titel van eigendom verkregen heeft, waarop hij zich beroept om de vordering van den curator te bestrijden ;

Dat het hier een akte van eigendomsoverdracht betreft, waarvoor de gefailleerde geen tegenwaarde ontving, en die bijgevolg van rechtswege nietig is ;

Aangezien verweerder op bijvoegelijke wijze besluit dat in het geval van nietigheid of vernietiging, de curator slechts de koopwaren mag opeischen ;

Aangezien dit niet meer mogelijk is, daar er geen maatregelen genomen werden om de eenzelveheid der weggenomen koopwaren te verzekeren, zoodat verweerder niet kan bewijzen dat hij nog de teruggenomen waren bezit en zou kunnen teruggeven ;

Dat hij diensvolgens de waarde moet terugbetalen, waarover er geen betwisting bestaat ;

Aangezien verweerder vraagt dat zijn schuldvordering van 39.599 fr. zou aanvaard worden in de lasten der falig, indien de vordering van den curator toegewezen wordt ;

Aangezien de curator daarin een geleende som van 3500 fr. met reden betwist, omdat zij terugbetaald werd in twee wissels, dat het overige voldoende bewezen is.

Om deze redenen

De rechtbank verklaart dat de terugname der dingelijke wijnen nietig is, desnoods vernietigt ze, verwijst den verweerder tot de betaling van 32.530 fr. 50 centiemen als schadevergoeding met de vertoefrent sedert 4 November 1931, tot het inleiden der vordering, met de rechterlijke kroozen en tot de gedingskosten, vereffend op de som van 119 fr., daarin niet begrepen de kosten van registratie der minuut noch degene van de af te leveren uitgifte van het tegenwoordig vonnis.

Aanvaardt de schuldvordering van V. d. W. voor 36.099 fr. in de gewone lasten der failliet Neyrinck.

Vonnis uitvoerbaar bij voorraad en zonder borg, niettegenstaande elk verhaal.

HANDELSRECHTBANK TE ANTWERPEN

4^e KAMER. — 25 JANUARI 1934.

Voorzitter : M. Van der Linden.
Rechters : MM. Raes en Lommaert.
Referendaris : M. G. Marinis.
Pleiters : Mters J. De Raedemaeker en A. Van den Bossche.

VERBINTENISSEN. — TERMIJN. — VERVAL. ART. 1188 B.W. — VOORWAARDEN. — BEOORDEELING DER OMSTANDIGHEDEN. — DE BEWIJZEN DAT DE SCHULDENAAR AAN ZIJNE VERPLICHTINGEN NIET KAN VOLDOEN.

Volgens artikel 1188 B. W. kan de schuldenaar het voordeel van de termijn niet meer inroepen wanneer hij failliet is gegaan of wanneer hij door zijn toedoen de zekerheden heeft verminderd die hij door het kontrakt aan zijn schuldeischers gegeven had. Het woord failliet moet nochtans in brede zin opgevat worden als zijnde de toestand van ieder persoon, zoowel handelaar als niet handelaar, die in werkelijkheid aan zijne verplichtingen niet kan voldoen, afgezien van het feit of er ja dan nee door de handelsrechtbank een vonnis van faillietverklaring werd uitgesproken.

Het feit dat een maatschappij op zeker oogenblik minnelijke schikkingen met hare schuldeischers heeft willen treffen is niet voldoende om te bewijzen dat zij in feite hare betalingen gestaakt heeft. Iedere handelaar kan, bijzonder in crisistijd, moeilijkheden tegenkomen betreffende betalingen, maar dit bewijst niet dat deze moeilijkheden van zulken aard zijn dat de handelaar in de onmogelijkheid zou verkeeren zijne schuldeischers te voldoen.

Adr. t/ N. V. Etabl. Van Look.

Gezien de geboekte dagvaarding op 19 April 1934 aan de maatschappij Etabl. A. Van Look betekend en strekkende tot betaling :

1°) eener som van 197.500 fr. saldo door verweerder verschuldigd wegens leening ;
2°) eener som van 2.111.30 fr. saldo der wedde aan aanlegger verschuldigd voor de maand Maart 1933 ;

I. — WEDDE DER MAAND MAART 1933.

Aangezien aanlegger niet ontkent dat de wedde der maand Maart 1933 hem volledig uitbetaald werd ;

Dat de bestanddeelen der zaak bewijzen dat deze uitbetaling voor den datum der daging geschiedde ;

Dat de eisch van aanlegger aldus volkomen ongegrond is ;

II. — LEENING :

Aangezien aanlegger, die aan de maatschappij verweerder op 14 Oktober 1930 voor eene termijn gelijk aan den duur der maatschappij verweerder een bedrag van 225.000 fr. geleend heeft en op dit bedrag eene som van 27.500 frank in 1932 ontvangen heeft, zoodat hij nog schuldeischer blijft voor een bedrag van 197.500 fr., zijnen eisch tot terugbetaling voor den vastgestelden vervaldag steunt op artikel 1188 van het burgerlijk wetboek, dat zegt dat « de schuldenaar kan het voordeel van den termijn niet meer inroepen wanneer hij in failliet is vervallen of wanneer hij door zijn toedoen de zekerheden heeft verminderd welke hij bij het kontrakt aan zijnen schuldeischer gegeven had ;

Aangezien de maatschappij verweerder beweert dat het aangehaald artikel niet van toepassing is omdat zij niet in failliet verklaard werd en dat, moest dit artikel toch van toepassing zijn op handelaren die niet in failliet verklaard zijn bij toepassing der wet op de faillissementen, de werkelijke toestand der maatschappij verweerder aan aanlegger niet toe-

laat eene onmiddellijke terugbetaling te eischen bij -toepassing van artikel 1188 Burg. Wetb. ;

A. — IN RECHTE :

Aangezien de rechtschrijvers en de rechtspraak altans eenparig aannemen dat het woord failliet dat in artikel 1188 voorkomt in eenen breedten zin moet genomen worden en den toestand van ieder persoon, zoowel niet handelaar als handelaar, die in werkelijkheid aan zijne verplichtingen niet kan voldoen bedoelt ; (Laurent T. 17, N° 194 tot 197 ; Ar. Luik 27 Nov. 1889, Pas. 1890, 2. p. 92-93) ;

Dat de opwerping in rechte door de maatschappij verweerder gedaan bij gevolg niet gegrond is en dat aanlegger integendeel in principie gerechtigd is zijnen eisch te steunen op artikel 1188 Burgerl. Wetb. ;

B. — IN FEITE :

Aangezien aanlegger te bewijzen heeft dat verweerder zich in eenen dusdanigen toestand zou bevinden dat het haar onmogelijk is aan hare verplichtingen te voldoen ;

Aangezien aanlegger den staat van onvermogen van de maatschappij verweerder beweert te bewijzen door het feit dat de balans over het jaar 1931 het verlies van 2/3 van het kapitaal aantoonst ;

Dat dit feit zeker bewijst dat de zaken door de maatschappij verhandeld geen benijdenswaardige verloop hebben gehad maar dat het geenszins bewijst dat de maatschappij verweerder aan hare verplichtingen tegenover hare schuldeischers niet kan voldoen ;

Dat men inderdaad met de schuld der maatschappij tegenover hare aandeelhouders als dusdanig geen rekening kan houden vermits deze aandeelhouders slechts na den schuldeischer zullen uitbetaald worden ;

Dat, indien men de schuld der maatschappij tegenover de aandeelhouders 900.000 fr. verwijderd, men bestatigen moet dat het werkelijk actief door de balans aangetoond het passief tegenover derden merklijk overtreft, zoodat het feit door aanlegger aangehaald zijne thesis niet dient ;

Aangezien aanlegger ook tevergeefs aanhaalt dat de balans van 1932 aantoonst dat er geene voldoende delgingen voorzien werden namelijk op twijfelachtige schuldvorderingen ;

Dat de bestanddeelen der zaak bewijzen dat aanlegger die niet enkel schuldeischer der maatschappij verweerder maar ook lid was van den beheerraad van deze maatschappij van den werkelijken toestand der schuldenaars heeft overzien en ook het bedrag der twijfelachtige schuldvorderingen alsmede dat der delging op deze schuldvordering heeft goedgekeurd ;

Dat aanlegger in die voorwaarden geen verwijt aan de maatschappij verweerder kan doen en zich ook niet kan steunen op beweerdte onvoldoende delgingen die hijzelf heeft goedgekeurd en helpen vaststellen ;

Aangezien aanlegger ook niet mag beweren dat het feit dat er nog andere schuldeischers zijn, zou bewijzen dat de maatschappij-verweerder aan hare verbintenissen niet kan voldoen ;

Dat een schuldenaar niet aan zijne verbintenissen kan voldoen door het feit alleen dat hij verscheidene schuldeischers heeft maar wel omdat het actief waarover hij zoo noodig beschikken kan, niet voldoende is om zijnen schuldeischer te voldoen ;

Aangezien het ook ten onrechte is dat aanlegger beweert dat het feit dat de maatschappij-verweerder in 1933 minnelijke schikkingen met hare schuldeischers heeft willen treffen, voldoende zou bewijzen dat zij in feite hare betalingen gestaakt had ;

Dat ieder handelaar, bijzonder in crisistijd, moeilijkheden betreffende betalingen kan tegenkomen maar dat dit niet bewijst dat deze moeilijkheden van dien aard zijn dat zij in de onmogelijkheid verkeeren hunne schuldeischers te voldoen ;

Dat in onderhavig geval aanlegger, niettegenstaande dat de minnelijke schikkingen die hij aanhaalt reeds in Mei 1933 zouden gevraagd geweest hebben, geen enkel bewijs levert hetzij van een protest door gelijk welken schuldeischer betekend, hetzij door een dagvaarding in betaling ;

Dat deze feiten in achtnemende, het door aanlegger aangehaalde feit niet kan aanzien worden als zijnde een bewijs dat de maatschappij-verweerder feitelijk in staat van failliet vertoef ;

Aangezien het uit vorige beschouwingen blijkt dat geen der feiten door aanlegger voorgesteld bewijst dat de maatschappij-verweerder niet bij machte is om aan hare verplichtingen te voldoen ;

Dat bijgevolg aanleggers eisch ongegrond moet verklaard worden ;

Om deze redenen :

De Rechtbank, alle andere besluiten afwijzende ;

Verklaart den eisch van aanlegger ontvankelijk doch ongegrond ;

Wijst hem diensvolgens af en veroordeelt aanlegger tot de kosten des gedinges.

29 JANUARI 1934

Eenige rechter : M. Meulemans, Voorzitter.
Op. Min. : M. Baers.
Pl. : Mrs Van den Branden en Van Keshoeck

NATUURLIJK KIND. — ART. 340b B.W. — ERKENNING NOODZAKELIJK.

Het niet erkend natuurlijk kind is niet gerechtigd een eisch tot levensonderhoud in te stellen.
De minderjarige moeder is gerechtigd zonder bijstand van een voogd een vordering tot levensonderhoud in te leiden en haar natuurlijk kind te erkennen.

B. t/ K.

Herzien het vonnis van 6 November in regelmatig vorm overgelegd ;

Overwegende dat de eischende partij steunende op de bepalingen van art. 340c van het B.W. van verweerder de som eischt van 2.000 frank voor kraambed-kosten en kosten van onderhoud gedurende de vier weken die volgden op de bevalling ;

Overwegende dat verweerder zich er toe bepaalt deze som overdreven te vinden en 1.000 frank aanbiedt ;

Overwegende dat rekening gehouden met de overgelegde bescheiden die som op 1500 frank mag vastgesteld worden ;

Overwegende dat H. B. handelende als voogd ad hoc van zijn kleinkind R. B., geboren te ..., den ... 1932 en zoon van zijn dochter M. B., geboren op ... 1915 van verweerder, overeenkomstig artikel 340b een jaarlijksch pensioen van 6.000 frank eischt voor het onderhoud en de opvoeding van genoemden R. B., geboren uit de betrekkingen van den gedaagde met de dochter van B. H., gedurende het wettelijk tijdperk der bevruchting ;

Overwegende dat volgens de bepalingen van bewust artikel het kind zelf als eischer optreedt, maar omwille van zijn minderjarig zijn door een derden persoon moet vertegenwoordigd worden, alhoewel de wet desbetreffend geen bepaling bevat ;

Overwegende dat een moeder die alleen het natuurlijk kind erkend heeft, er dus de ouderlijke macht over uitoefent en met de zending gelast is het kost, onderhoud en opvoeding te verschaffen ; dat zij dan ook alleen het recht heeft om in naam van het kind en zonder toezicht van een voogd de vordering tot levensonderhoud, voorzien bij art. 340b B.W., in te stellen (Cass. 28 Januari 1915, Pas. 1915-1-180) ;

Overwegende dat het alleen haar hoedanigheid van moeder is die de vrouw machtigt om voor het gerecht op te roepen, waaruit volgt dat de afstamming van het kind van moederszijde wettelijk moet gekend zijn staande het geding ;

Overwegende dat het gemis van erkenning in onderhavig geval de Rechtbank er toe verplicht de eisch niet ontvankelijk te verklaren ; (Ulric, Action alimentaire des enfants naturels N° 171 ; Thimus, Recherches de la paternité et de la maternité de l'enfant naturel N° 42) ;

Overwegende dat er dient opgemerkt dat art. 342a van het B.W. bepaalt dat in de gevallen waarin overeenkomstig art. 335 B.W. de erkenning niet kan geschieden, het kind ook nooit aanspraak op levensonderhoud kan maken ;

Overwegende dat er bij de voorbereidende werkzaamheden besloten werd dat indien het kind niet erkend werd, het instellen van den eisch noodzakelijk onmogelijk wordt, bij gemis aan een wettige vertegenwoordiger ; (Wet van 6 April 1908 door Paul Leclercq ; Travaux parlementaires N° 109 bl. 130) ;

Overwegende dat er in antwoord op de eischende partij dient gezegd dat alleen de al dan niet ontvoogde minderjarige, zonder daartoe bijgestaan te zijn door een voogd, een natuurlijk kind mag erkennen ; (Daloz, Code civil annoté art. 334) ;

Overwegende dat de minderjarige moeder door het feit van haar kind te erkennen om dezelfde redenen en ten zelfden titel als de meerderjarige moeder mag handelen ; (Luik, 30 Mei 1928 Pas. 1928-2-201) ;

Om deze redenen :

De Rechtbank :

Gehoord in openbare terechtzitting den heer Baers, Substituut Prokureur des Konings, in zijn advies, alle verdere of strijdige conclusiën afwijzende, verklaart de eischende partij qq. gegrond in het eerste punt van haar eisch ;

Veroordeelt den verweerder uit dien hoofde te betalen met de gerechtelijke intresten de som van 1500 frank ;

Verklaart de eischende partij niet ontvankelijk in het tweede punt van hare vraag ;

Verwijst verweerder in de kosten ;

Verklaart dit vonnis uitvoerbaar bij voorraad spijs beroep en zonder borg, behalve wat de kosten betreft.

4^e KAMER. — 29 JANUARI 1934.
Voorzitter : M. Vanderlinden.
Rechters : MM. Raes en Van de Velde.
Referendaris : M. Marinis.
Pleiters : Mters Foucart en De Meyer.

I. DAGVAARDING. — WOONPLAATS VAN VERWEERDER. — SCHIJNBARE WOONPLAATS. II. ONEERLIJKE MEDEDINGING. — IN VER- TROUWELIJKE ADVIEZEN. — AANSPRAKE- LIJKHEID.

Voor een derde van goede trouw moet de schijnbare woonplaats met de werkelijke gelijkgesteld worden voorwat de geldigheid eener dagvaarding betreft.

Het feit dat handelaars, die de producten van een concurrent stelselmatig verachtelijk maken, dit doen in zoogenaamde vertrouwelijke adviezen, neemt niet weg dat ze zich aan oneerlijke mededinging schuldig maken en tot schadevergoeding kunnen verwezen worden, indien ze door hunne handelwijze schade hebben berokkend aan dezen concurrent.

T. t/ Sl.

Gezien de geboekte dagvaarding op 16 Juni 1933 aan V. T. beteekend ;

Gezien het vonnis bij verstek op 28 Juni 1933 uitgesproken en waarvan de gelijkvormige expeditie voorgelegd wordt ;

Gezien de verzetakte op 14 September door den heer T. aan de Firma Sl. beteekend (verzetakte regelmatig geboekt) ;

Aangezien de firma verweersrter op verzet de ontvankelijkheid van het verzet niet betwist ;

Aangezien de verzet doende partij beweert ; 1°) dat de dagvaarding van 16 Juni 1933 nietig zou zijn omdat zij niet beteekend werd ter werkelijke woonplaats van aanlegger op verzet zijnde te Parijs avenue Carnot, N° 27 ; 2°) dat in de dagvaarding aangehaalde feiten betwist zijn en de eisch ongegrond is ;

I. NIETIGHEID VAN DE DAGVAARDING :

Aangezien de rechtspraak en de rechtsgeleerden het eens zijn om te verklaren dat, voor derden van goede trouw de schijnbare woonplaats met de werkelijke woonplaats moet gelijkgesteld worden ;

Aangezien de bestanddeelen der zaak bewijzen dat aanlegger in verzet zich in België kenbaar maakt als gevestigd te Brussel, avenue Michel Ange, 32, als hebbende een telefoonnummer te Brussel en een telegramadres, ook te Brussel « Madvic Bruxelles » ;

Dat in die voorwaarden aanlegger in verzet door derden, zooals verweerder in verzet, moet aanzien worden als hebbende zijne werkelijke woonst te Brussel aan het opgegeven adres en dit des te meer dat, in de mondelinge mededeelingen, aanlegger in verzet geene melding maakt van eene andere werkelijke woonst ;

Dat de dagvaarding van 16 Juni beteekend aan het door aanlegger op verzet aangegeven adres aldus volkomen aan de eischen der wet voldoet ;

II. TEN GRONDE :

Aangezien het bewezen is en trouwens niet meer geloofend, dat aanlegger op verzet het advies in de dagvaarding beschreven verzond of liet verzenden ;

Aangezien het omschreven advies eene uitdrukkelijke en stelselmatige verachtelijkheid van de voorwerpen der firma aanlegster daartelt ;

verachtelijkheid die zich veropenbaart bij de eenvoudige lezing van het advies ;

dat het vonnis bij verstek aldus moet bekrachtigd worden voor wat de verklaring betreft dat Teichman handelingen van oneerlijke mededinging bedreven heeft ;

Aangezien aanlegger op verzet ten onrechte opwerpt dat het advies een vertrouwelijk karakter zou gehad hebben en dat verweerder op verzet niet kan uitleggen hoe zij in het bezit is gekomen van dit vertrouwelijk advies ;

dat verweerder op verzet enkel de schuld van aanlegger op verzet te bewijzen heeft om recht te hebben op schadeloosstelling en zij dit door alle middelen van recht doen kan ;

dat overigens het beweerde vertrouwelijk karakter van het advies niet bewezen is ;

dat, eindelijk, indien men de stelling van aanlegger op verzet moest aannemen, men tot de verrechtvaardiging zou moeten besluiten van handelingen van handelaars die stelselmatig de produkten van hunne gewezen mededingers in zoogenaamde vertrouwelijke adviezen verachtelijk maken hetgeen onaanneembaar zou zijn en praktisch voor gevolg zou hebben van alle handelingen van oneerlijke mededinging onstrafbaar te maken ;

Aangezien verweerder op verzet, echter, geen enkel bewijs levert dat zij werkelijk eene materiele schade geleden heeft noch dat het vermelde advies aan werkelijke openbaarmaking is onderworpen geweest ;

dat het vonnis bij verstek aldus voor wat de veroordeelingen desaan gaande betreft niet behoeft bekrachtigd te worden ;

Aangezien verweerder op verzet nochtans ongetwijfeld door de handelingen van aanlegger op verzet een zedelijke schade geleden heeft dewelke, in acht nemende alle bestanddeelen der zaak, billijk mag geschat worden, niet op 10.000 frank zooals het vonnis bij verstek uitgesproken vermeld maar op 5.000 fr. ;

De Rechtbank, alle andere besluiten afwijzende, verklaart het verzet ontvankelijk, bekrachtigt het vonnis bij verstek op 28 Juni 1933 uitgesproken doch enkel voorwat betreft : 1°) de verklaring dat T. handelingen van oneerlijke mededinging gepleegt heeft ; 2°) de veroordeeling van T. om ten titel van schadevergoeding wegens zedelijke schade een som van 5.000 frank te betalen ; 3°) de veroordeeling van T. tot de gerechtelijke intresten op deze som en tot alle kosten ;

Verklaart het vonnis bij verstek uitgesproken voor het overige nietig en van geener waarde ; veroordeelt aanlegger op verzet tot de kosten van het verzet ; verklaart het vonnis, uitgezonderd wat de veroordeeling tot de kosten betreft, uitvoerbaar niettegenstaande alle verhaal en zonder borg.

VREDEGERECHT TE HERSELE

5 JULI 1933

Vrederechter : M. de l'Arbre.
Pl. : Mrs Lefebvre en Van Driesche.

SAMENWONING. — WEDERZIJDSC DIENSTBETOON. — AFWEZIGHEID VAN BEDING NO- PENS AFREKENING. — ONBENOEMDE OVER- EENKOMST.

In geval van langdurig samenwonen van huisgezinnen zonder uitdrukkelijke overeenkomst nopens vereffening en verrekking van wederzijdsch dienstbetoon, schept deze toestand in rechte een onbenoemd contract hetwelk het dienstbetoon der partijen als wederzijdsche oorzaak en gevolg moet aanschouwd worden.

B. t/ D. L.

I. Gezien het geboekt exploit van rechtsin- gang in date 9 Mei 1933, strekkende tot beta- ling van 2250 frank voor inwonen van Juni 1929 tot Juli 1932 ;

II. Aangezien De L. enkel voor 't geval dat de eisch des aanleggers zoude gegrond bevon- den worden, aanvraagt bij tegeneisch dat de aanvankelijke aanlegger zoude verwezen wor- den tot de betaling van 642,57 frank (door De L. betaald voor vernieuwing eener poort) en tot 10.950 frank (voor gedeeltelijk levenson- derhoud verstrekt aan eischer en aan dezes vrouw gedurende drie jaar) ;

A. Aangezien het vaststaat dat Aimé De L. gedurende een tiental jaren binnengewoond heeft met zijn gezin bij aanlegger, zijn schoon- vader ; De L. had zijne slaapkamer en be- schikte over eene plaats die hij mocht gebrui- ken voor de herberg ; koken, kuischen, was- schen, onroerend en roerend goed beheeren en onderhouden geschiedde zonder rekening te maken ; niets ter zaak bewijst dat, op voor- hand of na zeker tijdspanne, partijen met el- kander gelijk welke berekening van hun we- derzijdsche goedvinden en schulden deden ; geen der partijen doet een voorstel van bewijs dat goedvinden en schulden ooit vastgesteld en vereffend werden ;

Aangezien deze feitelijke toestand, in rech- te, tusschen partijen een niet-uitdrukkelijk- vernoemd contract doen ontstaan heeft (con- trat innommé) ; dat het hier gaat nopens een tweezijdig contract onder bezwarenden titel (contrat bilatéral à titre onéreux) ; dat het dienstbetoon van eene der partijen oorzaak is geweest van het dienstbetoon der andere ; dat het zóó in feite en in rechte, uit te leggen is dat partijen hun wederzijdsche inbreng als da- gelijks vereffend aanzien hebben, en er nu niets meer te vereffenen is ;

Aangezien noch B. noch De L. in nood ver- keerd hebben, en dat desvolgens de artikelen 206 en 207 van het burgerlijk wetboek niet van pas komen ;

B. Aangezien de tegeneisch, spruitend uit het zelfde niet-uitdrukkelijk-vernoemd kon- tract van samenwoning, volgens artikel 8 der wet van 15 Maart 1932 — art. 37 der wet op de bevoegdheid — ontvankelijk is ; dat vol- gens De L. zelf, wij zijnen eisch niet moeten inwilligen, indien, gelijk het geval is, wij den aanvankelijken eisch verwerpen ;

Om deze redenen :

Zeggen dat eisch en tegeneisch ontvankelijk zijn, doch beiden ongegrond ; verdeelen de ge- rechtskosten.

Nederlandsche Rechtspraak

RECHTBANK TE UTRECHT.

29 JUNI 1932

Voorzitter : Mr. C. Veen.
Rechters : Mrs T. J. Dorhout Mees,
H. P. J. M. Loeff.

ART. 1441, 3^e, B. W., AANBOD VAN GEREDEE BETALING TIJDENS GEDING.

Wanneer in een aanhangig rechtsgeding de schuldenaar aanbod van gereede betaling der gevor-

derde som doet, kan hij t.a.v. de, nog niet ver- effende, proceskosten volstaan met aanbieding, onder voorbehoud van nadere vereffing, van ieder bedrag hoe klein ook.

J. J. Havelaar, c.s., allen te Leiden, te zamen vor- mende de Commissie van Beheer der Societëit Minerva te Leiden, eischers, incidenteel gedaagden, proc. Mr. H. N. J. Bink, later Mej. Mr. E. C. Simons, tegen

Mr. J. W. I. M. Swane, te Utrecht, gedaagde, inci- denteel eischer, proc. Mr. J. W. I. M. Swane.

De Rechtbank, enz. ;

In rechte :

Ten aanzien van het incident :

Overwegende dat, — zooals incidenteel gedaagden bij antwoord uitdrukkelijk hebben gesteld en bovendien ook is af te leiden uit de processuele houding van incidenteel eischer zelf — laatstgenoemde de van hem gevorder- de hoofdsom heeft erkend schuldig te zijn, doch heeft geweigerd om — in de hoofdzaak — eenige proceskosten aan incidenteel ge- daagden te betalen, althans in gebreke is ge- bleven eenigerlei aanbod van een bepaalde som ter voldoening dier kosten te doen ;

Dat incidenteel eischer daarom te rade is geworden om aan incidenteel gedaagden bij exploit van 22 Maart 1932 een gerechtelijk aanbod te doen der door hem verschuldigde hoofdsom ad f 466.71, met aanbod tevens van een bedrag van f 1 voor onvereffende kosten en intresten behoudens nader vereffening ;

Dat dit aanbod door gedaagden niet is aanvaard geworden, en evenmin — nadat ten verzoeken van eischer bij exploit van denzelf- den datum genoemde hoofdsom, vermeerderd met f 1 ter zake als voormeld, geconsigneerd was geworden bij den Ontvanger der Regis- tratie te Leiden — gedaagden er toe zijn overgegaan om de ten hunnen behoeve ge- consigneerde geldsom te lichten ;

Dat eischer thans vordert, dat zijn aanbod goed en van waarde zal worden verklaard ;

Overwegende, dat deze vordering behoort te worden toegewezen ;

Dat eischer immers terecht heeft volstaan door — wat de sinds het uitbrengen der in- leidende dagvaarding ontstane proceskosten betreft — aan te bieden een bedrag van f 1 voor onvereffende kosten, behoudens nadere vereffening ;

Overwegende, doch dat, wanneer tusschen partijen zooals in casu een rechtsgeding aan- hangig is, de ter zake van dit rechtsgeding ontstane proceskosten slechts vereffend kun- nen worden hetzij door onderlinge overeen- komst van partijen zelve, hetzij door eene uitspraak des rechters ;

Overwegende, dat die vereffening tot op heden noch op de eene, noch op de andere wijze is geschied, zoodat dan ook eischer zich terecht op het standpunt heeft gesteld, dat de naar aanleiding van het tusschen hem en gedaagde aanhangige rechtsgeding ont- stane proceskosten onvereffenbaar zijn, en dus eischer kan volstaan met een bedrag aan te bieden als door hem bij voormeld exploit gedaan ;

Overwegende, dat aan gedaagden kan wor- den toegegeven dat de reeds ontstane pro- ceskosten, toen eischer zijn gerechtelijk aan- bod deed, een hooger bedrag beliepen dan f 1, immers de kosten der dagvaarding en — waar het hier een geding betrof, waarin de bijstand van een procureur wordt vereischt — het salaris van laatstgenoemde zeer zeker het bedrag van f 1 overtroffen ;

Dat echter, nu art. 1441, 3^e, B. W. geen an- dere overschrijving inhoudt omtrent de — onder voorbehoud van nadere vereffening — aan te bieden som voor nog niet vereffende kosten, iedere aangeboden som aan het ve- reischte der Wet voldoet ;

Overwegende, dat, waar ook overigens de door de wet vereischte formaliteiten door eischer zijn in acht genomen, diens aanbod behoort te worden goed en van waarde ver- klaard ; enz.

(Weekblad van het Recht, N° 12696).

Wetgeving

WETSVOORSTEL

TOT AANVULLING VAN ARTIKEL 41 DER WET OP DE VENNOOTSCHAPPEN VAN KOOPHANDEL

TOELICHTING

Mevrouw, Mijne Heeren,

Wij hebben de eer opnieuw ons wetsvoorstel tot aanvulling van artikel 41 der wet op de vennoot- schappen van koophandel in te dienen bij het Bu- reau der Kamer.

Over dit voorstel, dat voor de eerste maal inge- diend werd op 3 April 1930, werd reeds een ver- slag uitgebracht door onzen achtbaren collega, den heer Mundeleer. Het voorstel is echter vervallen door de Kamerontbinding van 1932.

Het voorstel heeft voor doel de regelen vast te leggen volgens dewelke het stemrecht in de naam- looze vennootschappen dient bepaald te worden.

Bij artikel 41 der wet op de vennootschappen van koophandel wordt het maken van twee categorieën van aandelen gemachtigd : de aandelen die het maatschappelijk kapitaal vertegenwoordigen en de winstaandeelen.

Ditselfde artikel voorziet dat de statuten moeten

bepalen welke rechten aan de aandelen van een en andere categorie verbonden zijn.

Door een naar ons oordeel verkeerde verklaring van de huidige wet, hebben de statuten van talrijke vennootschappen, rechtstreeks of onrechtstreeks, een stemprivilegie aan sommige soorten van aandelen verbonden. Hun doel was, in de meeste gevallen, aan een beperkt getal aandeelhouders en zonder dat rekening wordt gehouden met de belangen der firma, door dit middel, het overwicht in de algemeene vergaderingen te verzekeren.

Gebeurtenissen van jongen datum hebben de misbruiken aangetoond, waartoe dit stelsel kan leiden, en de openbare meening eischt dat het voornaamste toezicht op de zaken die met de spaargelden werden gedreven, door de spaarders kan uitgeoefend worden.

* * *

Wij vragen U vooreerst in de wet het principe te schrijven, dat het toezichtvermogen vanwege de houders van kapitaal-vertegenwoordigende aandelen, nooit vruchteloos kan worden gemaakt door de tusschenkomst van de gemeenlijk genoemde tweederangstitels, te weten de winstaandeelen.

Met dit doel, stellen wij voor dat het verboden worde aan het geheel der tweede-rangstitels een stemkracht te geven voor de helft groter dan die welke aan de kapitaal-vertegenwoordigende aandelen is verbonden.

Zoo de winstaandeelen steeds onder de inschrijvers of de wezenlijke inbrengers werden verdeeld, in verhouding tot hunne prestatie, zou dit gebruik niet kunnen gelaakt worden, en het zou niet voor gevolg hebben de invloeden verkeerdelijk te veranderen.

Dit gebeurt echter niet altoos op die wijze. Dikwijls worden de winstaandeelen door de oprichters wederhouden of, bij de vestiging, toegekend met het enkel doel aan de houders er van het stemoverwicht te verzekeren in de algemeene vergaderingen, zelfs zonder dat dit voordeel gerechtvaardigd zij door een gelijkwaardige medewerking aan de vestiging van het maatschappelijk vermogen.

De voorgestelde bepaling heeft als gevolg die praktijk doelloos te maken.

De indianers hadden eerst gemeend de stemkracht van de winstaandeelen slechts te beperken tot beloop van de stemkracht aan de kapitaal-vertegenwoordigende aandelen voorbehouden.

Uoch men ziet dadelijk dat dit stelsel onvoldoende zou zijn.

Inderdaad, een enkel kapitaalsaandeel, gevoegd bij het geheel der winstaandeelen, zou volstaan om aan een groep het toezicht over de vennootschap te verzekeren.

Anderzijds, is het niet mogelijk, zooals sommigen geneigd zijn te gelooven, de winstaandeelen van alle stemrecht te berooven.

Men kan gemakkelijk aannemen dat werkelijke inbrengen door tweede-rangstitels beloofd worden. Van dit oogenblik af, vertegenwoordigen deze een gedeelte van het maatschappelijk vermogen, en men kan het recht ter algemeene vergadering vertegenwoordigd te zijn niet betwisten.

De door ons voorgestelde oplossing laat die mogelijkheid in een redelijke mate voortbestaan; tevens ontwricht zij het mogelijk misbruik dat daarvan zou kunnen gemaakt worden.

* * *

Vervolgens, is het noodig, door een billijkheidsregel, voor te schrijven hoe de stemkracht van de het kapitaal-vertegenwoordigende aandelen moet bepaald worden.

De aandeelhouder moet in de mogelijkheid gesteld worden over de vrijwaring van het door hem belegde kapitaal te waken. Dienvolgens, is de belangrijkheid van die belegging de natuurlijke maat van zijn stemrecht.

Het stemrecht van het kapitaalsaandeel moet in verhouding zijn tot het kapitaalsgedeelte dat het vertegenwoordigt.

In weerwil van dit rechtsbeginsel, hebben talrijke vennootschappen een stemprivilegie ingevoerd, hetzij door een meervoudige stem toe te kennen aan een groep aandelen, hetzij door een zeldige stemrecht te verlenen aan aandelen van verschillende nominale waarde.

Zoo men, bij voorbeeld, het geval neemt van een kapitaal groot één miljoen frank, vertegenwoordigd door 900 aandelen van 1.000 frank, en 1.000 aandelen van 100 frank, hebbende, de eene en de andere een gelijke stemkracht, bevindt men dat het bestaan der firma heelemaal afhankelijk is van de belangen die slechts 10 t. h. van het kapitaal vertegenwoordigen.

Deze handelwijze heeft geen ander doel dan de vertegenwoordiging der belangen te ontwrichten. Men begrijpt niet goed door welke wettige reden dit zou kunnen gerechtvaardigd worden.

Het is dus noodig er een einde aan te maken.

In werkelijkheid, moeten de aandelen van verminderde nominale waarde slechts coupures zijn van aandelen van hogere waarde. Daarom lasseten wij, na het voorschrift dat het stemrecht van het aandeel evenredig maakt met de daardoor vertegenwoordigde breuk van kapitaal, de bepaling in waarbij de splitsing der aandelen in coupures wordt toegelaten en dezer rechten worden vastgesteld.

WETSVORSTEL

Eerste artikel.

Artikel 41 der wet op de Vennootschappen van koophandel luidt als volgt :

Het kapitaal der naamloze vennootschappen wordt gesplitst in aandelen met of zonder vermelding van waarde. Behalve de aandelen die het maatschappelijk kapitaal vertegenwoordigen, kunnen er winstaandeelen worden gemaakt. De statuten bepalen welke rechten daaraan verbonden zijn.

Aan geen enkelen titel, van welken aard hij ook weze, mag meer dan eene stem worden toegekend.

Het aantal stemmen aan de gezamenlijke winstaandeelen toegekend mag, in geen geval, de helft overschrijden van het getal stemmen dat aan de gezamenlijke aandelen, die het kapitaal vertegenwoordigen, wordt toegekend.

Het stemrecht dat aan elk kapitaalsaandeel wordt toegekend, zal in verhouding zijn tot de breuk van het kapitaal die daardoor wordt vertegenwoordigd.

De aandelen mogen in coupures worden ge-

splijst welke, in voldoende getal vereenigd, dezelfde rechten geven als het aandeel.

De aandelen en de coupures zijn van een volnummer voorzien.

De aandelen met een vast inkomen, zonder andere deelneming in de winsten, zullen allen stemrecht bezitten, wanneer de uitbetaling van hun vasten interest is geschorst.

Het aan de winstaandeelen toegekend stemrecht, onaangetoond of die aandelen van denzelfden of van verschillende rang zijn, zal worden bepaald naar verhouding van hunne deelneming in den omvang der winsten, zonder dat de hierboven voorszene quotiteit, voor wat betreft het aantal stemmen aan de gezamenlijke aandelen toegekend, mag overschreden worden.

Geen enkel winstaandeel mag een hooger stemrecht bezitten dan dat van het minst bedeelde kapitaalsaandeel.

Iedere bepaling welke voor gevolg heeft van, buiten de vooraangaande regelen, een stemvoorrecht te verlenen aan een categorie of om 't even welke groep van aandelen, zal nietig en zonder waarde zijn.

OVERGANGSBEPALING

Art. 2.

Na verloop van den termijn van vijftien maanden, te rekenen vanaf hare bekendmaking, zal de tegenwoordige wet bindend zijn voor al de vóór deze bekendmaking opgerichte naamloze vennootschappen.

Mochten de vennootschappen in gebreke zijn gebleven hun statuten te herzien, ten einde ze in overeenstemming te brengen met de bepalingen van de tegenwoordige wet, zal de slotparagraaf van het eerste artikel worden toegepast.

Bibliographie

« La Clause-Or », par Simon PIROTTE, advocaat bij het Beroepshof te Luik. — Uitgever : Ferd. Larcier, Brussel.

Schrijver behandelt in zijn boek in een eerste hoofdstuk, de algemeene begrippen over de goud-clausule en bespreekt de geldigheid in privaatrechtsverhoudingen, geldigheid waarvan de omschrijving of de beperking, grondslag is van de doeltreffendheid der goud-clausule.

In een tweede hoofdstuk wordt de wettelijke grondslag besproken en schrijver zet de theorie voorop dat artikel 1895 B. W. — bij afwijking van den algemeenen regel — vastgesteld in art. 1104, eene onrechtvaardigheid bekrachtigd omdat met art. 1895 de schuldenaar van een som geld slechts gehouden is tot teruggave van een bedrag, gelijk in numeriek opzicht, doch niet in specifiek opzicht.

Wij deelen niet volop de meening van schrijver aangaande de door bewuste artikelen bekrachtigde ongelijkheid, daar het nu reeds wel bewezen is door den loop der dingen, dat de exceptie van art. 1895 even zoo goed in het nadeel van schuldenaar als van schuldeischer kan uitvallen.

In een derde hoofdstuk wordt de jurisprudentie besproken in verband met openbare en private leeningen, huurcontracten en andere verbintenissen en schrijver laat niet na de tegenstrijdigheden van de uitspraken in het licht te stellen.

In een vierde hoofdstuk wordt de leer behandeld en de tegenstrijdige opvattingen samengevat over de wettelijkheid van de goud-clausule onder het regeim :

- 1.) van vrijheid van beweging van het geld ;
- 2.) van gedwongen omloop van papieren munt ;
- 3.) van gedwongen omloop gepaard met inflatie van papieren munt.

In het laatste hoofdstuk wordt het besluit getroffen dat de goud-clausule als verbintenis bij overeenkomsten niet alleen toegelaten, maar ook doeltreffend moet zijn. Om nu de doeltreffendheid te vrijwaren tegen de hinderpalen van wettelijke aard, heeft schrijver enkele formules opgesteld, nl. voor een akte van leening, voor een huurcontract, voor een akte van openbare leening en voor enkele andere overeenkomsten. Deze formules zijn in zeer duidelijke taal opgesteld en alleszins aanbevelenswaardig.

Dit boek van Mter S. Pirotte is voor juristen een nuttig Vade Mecum. Nochtans denken wij dat eenig voorbehoud moet gemaakt worden over de beschouwingen van economischen aard, welke hier en daar voorkomen. Er is b.v. soms verwarring tusschen Staat en Bank van uitgifte en dezes wederzijdsche rol.

Om te besluiten, kunnen wij de economische basis van de exceptie over de verbintenis tot betaling in verband met de goud-clausule samenvatten in den zin van het boek van Mter Pirotte en wel namelijk als volgt :

Het geld is slechts een ruilmiddel en als dusdanig is de muntwaarde — meter van het geld — functie van de waarde der goederen. De waarde van dit ruilmiddel is dus slechts van relatieve stabiliteit en aldus is men bij het afsluiten van vevbintenissen volkomen berechtigd, mits de beperking van het publiek belang, een waarde-meter te bepalen die naar het inzicht van de contractanten meer absolute vastheid betoont dan de munt en wel namelijk het goud.

L. D.

« Le Régime juridique et fiscal des sociétés à responsabilité limitée dans le Grand-Duché de Luxembourg », Etude critique et commentaire pratique de la loi du 18 septembre 1933, avec formules, par Léon METZLER, docteur en droit, Directeur du contentieux des Acéries réunies de Burbach-Eich-Dudelange, S. A. à Luxembourg. — Bruxelles, Etablissements Emile Bruylant, 1933. Un vol. in-8° de 370 pages (60 fr.).

Het Groot-Hertogdom Luxemburg heeft onlangs zijn wetgeving over de maatschappijen volledig met een gedeelte handelend over de maatschappijen met beperkte aansprakelijkheid.

In de uitwerking van deze wet heeft de wetgever van het Groot-Hertogdom nut kunnen trekken uit de ondervindingen der andere landen, uit de betwistingen welke de vreemde wetten hebben opgeworpen en de oplossingen die te danken zijn aan het wetenschappelijk onderzoek ; zekere leemten zijn

aangevuld geworden en zekere vergissingen, die zich elders hadden voorgedaan, zijn terecht gezet geworden. Het land is aldus verrijkt met een middel tot economischen vooruitgang van het allergruotste gewicht. Zonder dit bepaald te vermelden heeft de nieuwe wetgeving de familie-vennootschap in het leven geroepen, welke kan gevormd worden tusschen man en vrouw als eenige vennoten, terwijl de vorming en de werking van dit soort vennootschap met de strengste waarborgen is omringd geworden.

De algemeene wet op de handelsvennootschappen heeft ook enkele wijzigingen moeten ondergaan ten einde te kunnen in verband gebracht worden met de nieuwe wetteksten. Mr Metzler brengt ons van al deze wettelijke bepalingen een uitstekend commentaar. Hij geeft blijk van een grondige kennis van het onderwerp en stelt het voorwerp, der aard en de interpretatie van de wettelijke teksten in het licht met een merkwaardige bevoegdheid.

In het tweede gedeelte zet hij het fiscaal recht uiteen in zooverre dit betrekking heeft tot de maatschappijen : registratie- en zegelrechten, belasting op het inkomen.

Het derde gedeelte bevat den tekst der wet van 18 September 1933, de voorbereidende werken en de parlementaire besprekingen, alsook de codificatie der Luxemburgsche wetten op de handelsmaatschappijen.

Eindelijk bevat het werk een vierde gedeelte dat formules van akten bevat, statuten, wijzigingen, processen-verbaal, enz.

Het werk van Mr Metzler zal een uitstekende gids zijn voor diegenen, in België, die belang steilen in dezen vorm van maatschappijen : er dient des-aangaande herinnerd te worden dat de Kamer van Volksvertegenwoordigers sinds bijna drie jaar een wetsvoorstel heeft gestemd waarvan verschillende bepalingen gelijkwaardig zijn aan deze die ingeschreven zijn geworden in de wet van het Groot-Hertogdom.

Laat ons hopen dat het uitstekend werk van schrijver de aandacht van het Parlement er op vestige hoe noodig het is de definitieve stemming te verkrijgen van de Belgische wet op de maatschappijen met beperkte aansprakelijkheid.

normale verdiensten van de leiders der Engelsche advocatie. Op het oogenblik zijn zij buiten alle verhoeding. Een uitnemend advocaat wien een rechterzetel wordt aangeboden, offert bij het aanvaarden er van, vele duizenden ponden per jaar op.

De waarheid is, dat een verhooring van de salarissen der rechters reeds lang op zich had laten wachten toen de bemoeiing plaats vond. In geen enkele categorie van publieke dienaren (public servants) was te lage bezoldiging zoo klaarblijkelijk als bij hen en onder alle publieke dienaren (public servants) had voor hen een uitzondering moeten zijn gemaakt.

Men behoeft het met een dergelijke beschouwing nog niet eens te zijn wanneer men erkent, dat zij veel waarheid bevat. De rechtelijke waardigheid is een eereambt en degenen, die haar vervult, dient te staan boven de litigeerende partijen en haar woordvoerders, zoo wel in kennis en wereldwijsheid als in sociale positie. Dat ligt in die waardigheid zelf opgesloten.

In monarchistische landen wordt recht gesproken in naam van den soeverein. In Engeland brengt de traditie mede, dat dit ook werkelijk het geval is en dat nog altijd — na bijna een duizendtal jaren — de rechter is de rechtstreekse vertegenwoordiger van den soeverein, die dóór hem recht spreekt. Abstracte ideeën zijn in Engeland niet geliefd. Het concrete eener dergelijke vertegenwoordiging met al den weerschijn, die daaraan verbonden is, maakt, dat ook in het uiterlijke met dien weerschijn rekening wordt gehouden.

Bij de democratische opvatting eener traditioneele nuchtere wereldbeschouwing past die weerschijn niet. Toch werkt het naieve vertrouwen in de hooge roeping van den rechter wederzijds verheffend op justitie en justitiabelen evenals dit het geval is tegenover de grootwaardigheidsbekleeders der Staatskerk : en met het neerhalen dier glorierijke traditie zou met het uiterlijk ook het innerlijke aan waarde kunnen verliezen. In die vrees ligt voor een groot gedeelte de kracht van het conservatisme.

Balieleven

VLAAMSCHER CONFERENTIE DER BALIE VAN ANTWERPEN.

Vergadering van Vrijdag, 2 Maart 1934.

Rond half negen is de bovenzaal van het lokaal « Quellin » stamvol : circa zestig leden zijn aanwezig. Met ongeduld wachten de aanwezigen het oogenblik af dat de vergadering zal aanvangen. Het is bijna negen uur als de Voorzitter, Mter K. van der Planken, de vergadering opent, en kennis geeft van enkele brieven : verontschuldiging van een Minister, ontslag van een Bestuurslid, verder de aanvraag die de aanleiding was van de vergadering.

Mter I. van den Brande vraagt het woord en geeft lezing van het verslag der bijeenkomst van 26 Februari, waarop dertig Confraters aanwezig waren, die er hunne misnoegdheid uitdrukten over het aflasten der vergadering van dien dag, waarop moest gesproken worden over den strijd voor de verlaamsching van het Gerecht. Aldaar werd dan verder de aanvraag dezer vergadering opgesteld.

De Voorzitter zet vervolgens zijn standpunt uiteen : de ontworpen vergadering was reeds sinds lang beslist, doch tengevolge van allerlei misverstanden ging zij op den gestelden dag niet door.

Gedurende de uiteenzetting van den Voorzitter — die vrij lang duurde — wordt er soms heftig onderbroken, dan weer juichen sommige leden toe.

Mter S. Oyen komt daarna aan het woord ; vraagt... en bekent... volledige stilte. In een breed opgezet wijsgeerig betoog zet hij uiteen dat aan den grondslag der Conferentie steeds heeft gelegen, en moet liggen, de vrije uiting en eerbiediging aller gedachten. Als Vlamingen bijzonder moeten wij ons wachten toe te geven aan de drijfverijen van sommigen die onder allerlei voorwendsels steeds ten doel de « Vlaamsche » wils-uitingen te treffen, om misschien daarna de Conferentie zelf in haar bestaansmogelijkheid aan te tasten. Hij doet verder een beroep op al de Confraters om inniger samen te werken in den schoot der Vlaamsche Conferentie.

Mter M. Lambregts geeft kennis van eene dagorde van afkeuring van het Bestuur, waarover hij de stemming vraagt.

Onder-voorzitter, J. Strijckers, verklaart, namens de nog aan de bestuursstafel zittende leden, dat heel het bestuur het eens is met den voorzitter, om zich te verzetten tegen de voorgestelde ordemotie, welker aanvaarding het ontslag van het bestuur moei medebrengen. Hij deelt daarom de meening niet van den voorzitter, betreffende de wenschelijkheid van het aflasten der vergadering van Maandag, en steit, namens het bestuur, eene dagorde voor, die dan tevens aan de pers zou worden medegedeeld.

De vergadering is ondertusschen woelig geworden, en neemt heelemaal een « parlementair » karakter aan. Mter R. Lagrou, herhaaldelijk onderbroken, spreekt een scherp, en grotendeels onverdiend, rekvisitoerium uit tegen de Conferentie, die geheel zou moeten hervormd worden.

Mr. H. De Jongh doet een beroep op meer contranetnele samenwerking.

Na betwisting van voorrang, legt de voorzitter de motie « Lambregts » eerst ter stemming. Deze motie wordt bij hoofdelijke stemming aangenomen.

De voorzitter kondigt aan dat het bestuur ontslag neemt, en verzoekt de vergadering over te gaan tot de verkiezing van een nieuw bestuur.

Bij handgeklap worden verkozen : Mter Wil-diers, tot voorzitter ; Mters Jul. Franck en Herman De Jongh tot ondervoorzitters ; M. I. van den Brande tot secretaris en Mter Herman Jacob tot penning-meester.

De nieuwe voorzitter, namens het bestuur, bedankt de vergadering en spoort allen aan tot innige samenwerking.

Ten slotte geeft de vergadering opdracht aan het bestuur, de aandacht van den Stahouder te vestigen op eene reeks artikelen verschenen in het blad « Le Jeune Barreau », en waarin dit laatste de perken der confraterniteit is te buiten getreden.

De vergadering eindigt ten 12 ure.